

Finspångs kommun
kommun@finspang.se

Rektor Tangra Brussander
tangra.brussander@finspang.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter prioriterad tillsyn i Nyhemsskolan F-6
i Finspångs kommun

2015-05-28

2 (10)

Dnr 43-2014:7762

Tillsyn i Nyhemsskolan F-6

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Finspångs kommun under våren 2015. Nyhemsskolan F-6 besöktes av Skolinspektionen den 14 och den 15 april 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Nationell statistik över den genomsnittliga betygspoängen i årskurs 6, våren 2014, visar att i samtliga ämnen, utom hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa samt religionskunskap, låg skolenhetens resultat lägre än riksgenomsnittet. Av skolenhetens egen redovisning över andelen elever som nått kunskapskraven för årskurs 6, våren 2014, framgår att i ca hälften av ämnena nådde samtliga elever kunskapskraven. Resultatet var lägst i ämnet svenska som andraspråk där 67 procent av eleverna nådde kunskapskraven. Enligt den genomgång som rektorn och personalen gjort i april 2015 av hur varje elev ligger till kunskapsmässigt är det rektorns uppfattning att samtliga elever i årskurs 6 kommer att nå kunskapskraven i samtliga ämnen i samband med läsårets slut.

I ämnesproven i årskurs 3, läsåret 2013/14, nådde samtliga elever kravnivån i matematik och svenska, utom i ett av delproven i matematik. (För ämnet svenska som andraspråk finns inga uppgifter för skolenheten på grund av för litet elevantal). I ämnesproven i årskurs 6, samma läsår, var skolenhetens resultat lägre än såväl kommunsnittet som rikssnittet för ämnena engelska, matematik och svenska. I ämnena biologi respektive geografi var den genomsnittliga betygspoängen endast 7,9 respektive 7,1. Motsvarande värdet för riket i genomsnitt var 11,0 och 11,1.

I Skolinspektionens enkäter, som besvarades av personal, elever och vårdnadshavare hösten 2014, skattas områdena studiero och trygghet generellt sett lågt och betydligt lägre än genomsnittet för samtliga skolenheter som deltog i enkäten. Exempelvis svarade 22 procent av de vårdnadshavare som fyllt i enkäten att det "stämmer helt och hållet" att det finns elever på skolan som barnet är rädd för.

Skolenheten har under läsåret genomfört egna enkäter som en del i kartläggningen inför upprättandet av planen mot kränkande behandling. Genom dessa enkäter har bland annat framkommit att det finns elever som känner sig trakasserade på grund av att de har en funktionsnedsättning.

2015-05-28

3 (10)

Dnr 43-2014:7762

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2015-09-18
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Elever och personal vid Nyhemsskolan F-6 har en arbetsmiljö som måste förbättras. Genom intervjuer, enkäter och annan dokumentation framkommer att det är oroligt i några klasser och hög ljudnivå under vissa lektioner, vilket försämrar lärmiljön. I en av klasserna är verbala kränkningar mycket vanligt förekommande och i sen tid har såväl elever och personal blivit utsatta för fysiskt våld. Skolenhetens personal genomför kontinuerligt insatser på skolenhet-, klass- och elevnivå för att komma tillrätta med problemen och i samtliga intervjuer framkommer att insatserna haft en positiv effekt.

Utredningen visar emellertid att huvudmannen inte får kännedom om omfattningen av kränkningarna eftersom endast en bråkdel av de fall då en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling anmäls till rektorn och vidare till huvudmannen. Därmed kan inte huvudmannen fullgöra sin skyldighet att utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och se till att det genomförs ytterligare åtgärder för att förhindra kränkningar.

2015-05-28

4 (10)

Dnr 43-2014:7762

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Finspångs kommun att senast den 18 september 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Finspångs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Huvudmannen måste vidta ytterligare åtgärder för att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Huvudmannen måste ha rutiner som säkerställer att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn så att rektorn i sin tur kan anmäla händelsen till huvudmannen.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Arbetet ska planeras, genomföras och följas upp i en aktuell plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

2015-05-28

5 (10)

Dnr 43-2014:7762

Vidare anger skollagen att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bestämmelserna om anmälningsskyldigheten ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

Arbetsmiljön i Nyhemsskolan F-6 uppvisar under innevarande läsår brister i form av stökiga lektioner och förekomst av kränkningar, såväl verbala som fysiska. Elever och personal beskriver emellertid att arbetsmiljön vid tidpunkten för Skolinspektionens besök, april 2015, är betydligt lugnare och tryggare än för ett halvt år sedan. Problemen med bristande studiero och kränkningar kvarstår emellertid och är koncentrerade till några klasser. Under läsåret har flera åtgärder vidtagits från skolenhetens sida, bland annat ett dansprojekt för att främja samarbetet elever emellan, öppet hus med teman för att olika kulturer ska mötas, hästterapi för samtliga elever i en klass och hundterapi för enskilda elever. Skolenhetens elevhälsa medverkar i arbetet.

Elevernas upplevelse av sin arbetsmiljö har kartlagts bland annat genom enkäter. Skolenhetens kurator och specialpedagog har tagit reda på hur eleverna upplever förekomsten av diskriminering och kränkande behandling. Utifrån resultatet har personalen vidtagit åtgärder. Dessa framgår i skolenhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling. I planen finns skolenhetens "rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever". Där framgår att all personal är skyldig att ingripa om någon elev kränker en annan elev. Enligt rutinerna ska rektorn kontaktas "vid grov kränkning eller trakasserier".

Lärarna för en gemensam loggbok över samtliga elever i form av en pärm för varje klass där lärare bland annat antecknar upplevda fall av kränkande behandling. En lärare som får reda på att en elev upplever sig kränkt eller iakttar ett fall av kränkande behandling tar tag i händelsen direkt och försöker lösa situationen. Detta dokumenteras i loggboken men rektorn kontaktas vanligtvis inte. Om situationen upprepas eller om läraren bedömer en händelse som mer allvarlig kontaktas skolenhetens trygghetsgrupp samt rektorn. Läraren skriver vid detta tillfälle en så kallad incidentrapport som rektorn får ta del av. Enligt lärare ser man ibland mellan fingrarna med mindre incidenter om den elev som utsätter någon annan elev för kränkande behandling har ett funktionshinder.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att huvudmannen behöver vidta åtgärder för att samtliga elever i Nyhemsskolan F-6 ska tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Såväl elever och personal beskriver vissa lektioner som "stökiga", med elever som springer runt i klassrummet och skriker svaret rakt ut i stället för att respektera gemensamma regler om att räcka upp handen då man vill svara. I dagsläget anmäler inte skolenhetens personal samtliga fall av kränkande behandling till

2015-05-28

6 (10)

Dnr 43-2014:7762

rektorn. Detta innebär att inte heller huvudmannen får information om situationen och kan agera utifrån sitt ansvar och sin skyldighet. En viktig åtgärd i sammanhanget är därför att huvudmannen säkerställer att det i kommunen finns fungerande rutiner för ansvar, rapportering, hantering och dokumentation av kränkande behandling. Av Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, SKOLFS 2012:10, framgår att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det ska med andra ord inte göras någon värdering av hur allvarligt en händelse är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Finspångs kommun uppfyller inte författningarnas krav då alla elever i Nyhemsskolan F-6 inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt det målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling brister avseende den anmälningsskyldighet som råder då en elev upplever sig kränkt. Huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärtilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrust-

2015-05-28

7 (10)

Dnr 43-2014:7762

ning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

2015-05-28

8 (10)

Dnr 43-2014:7762

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Eleonor Duvander
Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Nyhemsskolan F-6

2015-05-28

9 (10)

Dnr 43-2014:7762

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

2015-05-28

10 (10)

Dnr 43-2014:7762

Fakta om Nyhemsskolan F-6

Nyhemsskolan F-6 ligger i tätorten Finspång. Skolenheten ligger intill Nyhemsskolan 7-9 samt Nyhems grundsärskola. De tre skolenheterna delar skolmatsal samt vissa lärosalar, exempelvis för ämnet idrott och hälsa.

Rektorn för Nyhemsskolan F-6, som tillträdde sin rektorstjänst den 1 mars 2015, är rektor även för Nyhems grundsärskola. Skolenheten har 25 elever i förskoleklass och 113 elever i årskurserna 1-6. Skolenhetens personal bildar ett arbetslag.